

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjälte

Utfordringsdokumentet 2022-2025

Råd og hovedutvalg mai 2021

Hensikten med dokumentet

- Starten på arbeidet med økonomiplan og budsjett
- Drøfte utviklingstrekk og muligheter
- Beskrive utfordringer fremover
- Oppspill til fylkestinget for å gi styringssignaler til administrasjonen
- Politiske vedtak til saken tas med i høstens budsjettarbeid

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjälte

Økonomiske rammer og utvikling

Handlingsregler og finansielle måltall

Handlingsregler	Finansutgifter	Utgifter til renter og avdrag kan utgjøre inntil 8 prosent av de generelle driftsinntektene
	Rentebufferfond	Rentebufferfondet skal være inntil 3 prosent av andelen av låneporteføljen som ikke er sikret, men maksimalt 200 millioner kroner.
Finansielle måltall	Gjeldsgrad	Gjeld som belaster driftsøkonomien, skal over tid ikke utgjøre mer enn 113 prosent av brutto driftsinntekter
	Netto driftsresultat	Netto driftsresultat bør være på 4 prosent av brutto driftsinntekter
	Fritt disposisjonsfond	Fritt disposisjonsfond bør over tid utgjøre 4 prosent av brutto driftsinntekter

Endring i frie inntekter, netto finansutgifter og nye driftsutgifter fra økonomiplan 2021-24

Endring i utgifter og inntekter (1000 kroner)	2022	2023	2024	2025
Redusert rammetilskudd - Nye båt og fergekriterier	-16 300	-32 700	-32 700	-32 700
Redusert rammetilskudd - Tap El-ferger og karriereveiledning	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Økt rammetilskudd - Økning antall 16-18 åringer	30 000	30 000	30 000	30 000
Økt skatteanslag grunnet lønnsvekst	43 150	43 150	43 150	43 150
Endring i anslag frie inntekter	52 850	36 450	36 450	36 450
Økte renteinntekter	5 700	15 700	23 200	30 700
Økte renteutgifter	-37 400	-42 700	-53 300	-90 300
Endring renteinntekter og renteutgifter	-31 700	-27 000	-30 100	-59 600
Utdanning - Styrking på kompetanseområdet	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Plan og næring - Avtale med NTNU (2022+2år) og Nor universitet (2024)	-1 800	-900	-900	-
Plan og næring - Forsvarskoordinator 2022	-875	-	-	-
Service - Økt husleie nytt FH Steinkjer	-	-	-1 050	-4 350
Kommunikasjon - Finansiering av Trøndelagsmøtet og lisenskostn.	-1 900	-1 900	-1 900	-1 900
Tannhelse - Redusert inntektsanslag betalende pasienter	-4 800	-4 800	-4 800	-4 800
Økt lønnsvekst 2021	-15 400	-15 400	-15 400	-15 400
Endring i driftsutgifter	-29 775	-28 000	-29 050	-31 450
Netto endring i utgifter og inntekter	-8 625	-18 550	-22 700	-54 600

Dramatisk økte finanskostnader

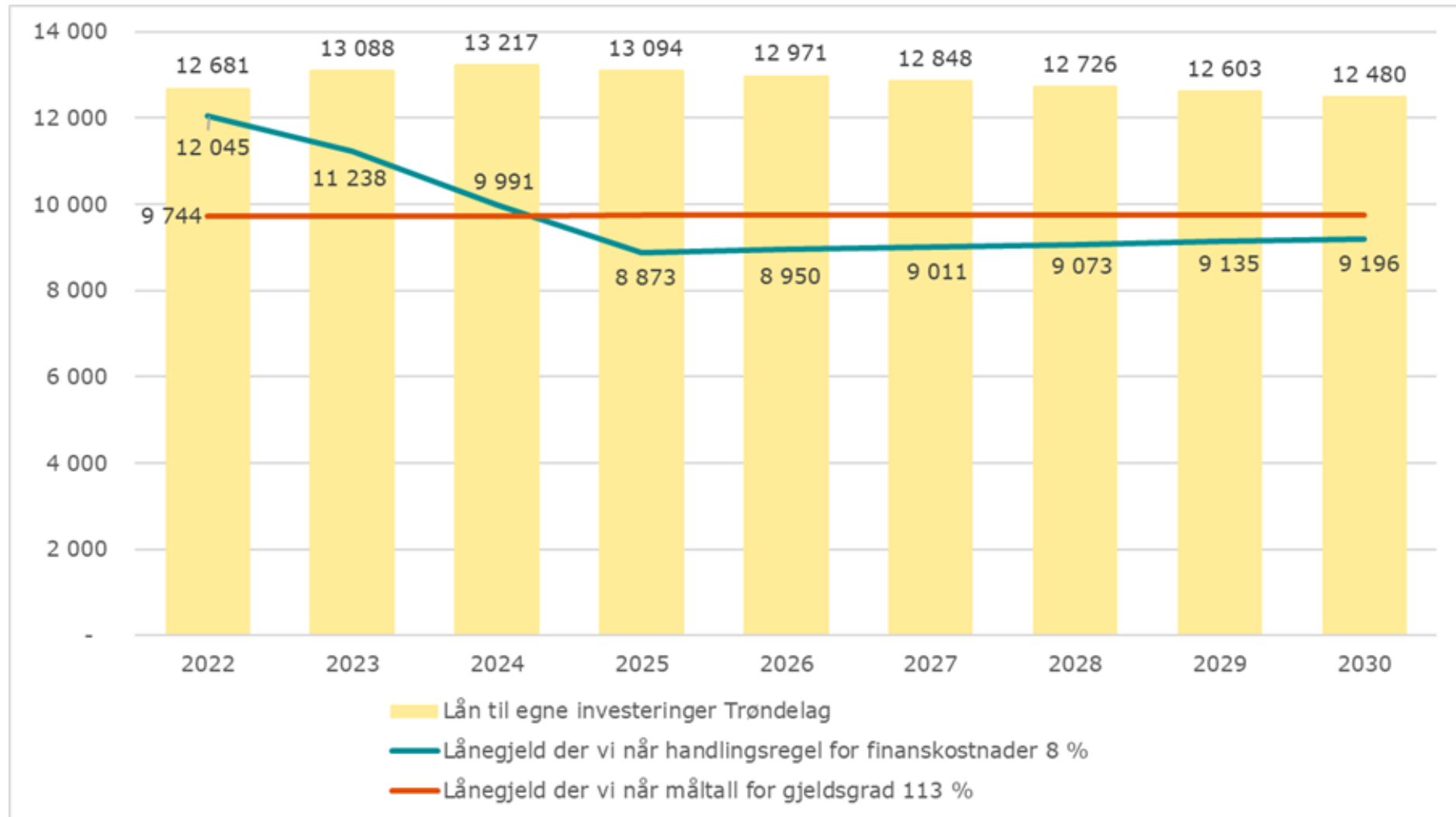
Renter og avdrag (1000 kroner)	2022	2023	2024	2025
Anslag renteutgifter	261 684	297 978	326 177	363 117
Budsjetterte avdrag	441 163	432 396	441 751	441 751
Sum renter og avdrag	702 847	730 374	767 928	804 868

Beregning budsjetterente	2022	2023	2024	2025
Gjennomsnitt styringsrente	0,50 %	0,90 %	1,20 %	1,50 %
Påslag NIBOR*	0,40 %	0,40 %	0,40 %	0,40 %
Bankenes lånemargin til FK	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %
Usikkerhetsmargin	0,10 %	0,10 %	0,10 %	0,10 %
Budsjetterente flytende lån	1,60 %	2,00 %	2,30 %	2,60 %

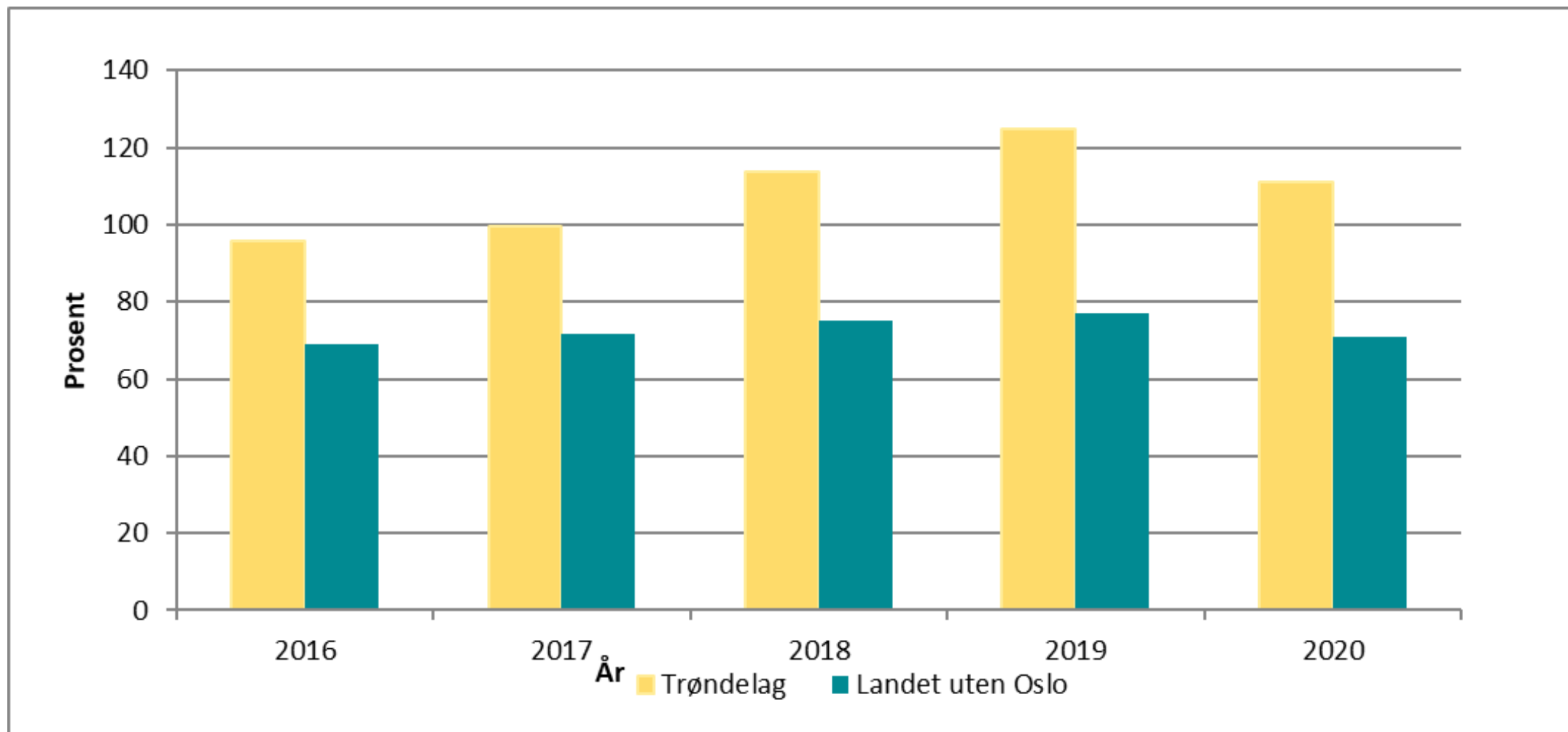
*Norwegian Inter Bank Offered Rate

- Finanskostnadene øker med 102 mill. kr. i perioden
 - Økte renteutgifter 101,4 mill kr.
 - Økte avdrag 0,588 mill kr er ikke en utfordring i planperioden

Lånegjeld med nivå for handlingsregel finanskostnader og måltall gjeldsgrad

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Handlingsregel finanskostnader

Økonomiplan 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Tall i 1000 kroner				
Handlingsregel finanskostnader 8 %	8,15 %	8,46 %	8,90 %	9,31 %
Nødvendig reduksjon i kapitalutgifter for å nå handlingsregel	12 542	39 945	77 559	113 070

- Høy lånegjeld gir utfordringer ifht målet for handlingsregel for finanskostnader på 8%.
- Kapitalutgiftene må reduseres med 113 mill. kroner i 2025 om vi følger vedtatt investeringsprogram i planperioden.

Bruk av / avsetning til fritt disposisjonsfond

	2021	2022	2023	2024
Bruk av fritt disp.fond				
Avsetning til fritt disp.fond	9 714	26 488	31 065	7 836
Netto avsetning/bruk av fritt disp.fon	9 714	26 488	31 065	7 836

- Samlet disposisjonsfond 31.12.2020 1 257 mill. kroner
- Fritt disposisjonsfond 31.12.2020 326,5 mill. kroner
 - Utgjør 3,6% av brutto driftsinntekter
 - Måltallet er 4,0% av brutto driftsinntekter

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjälte

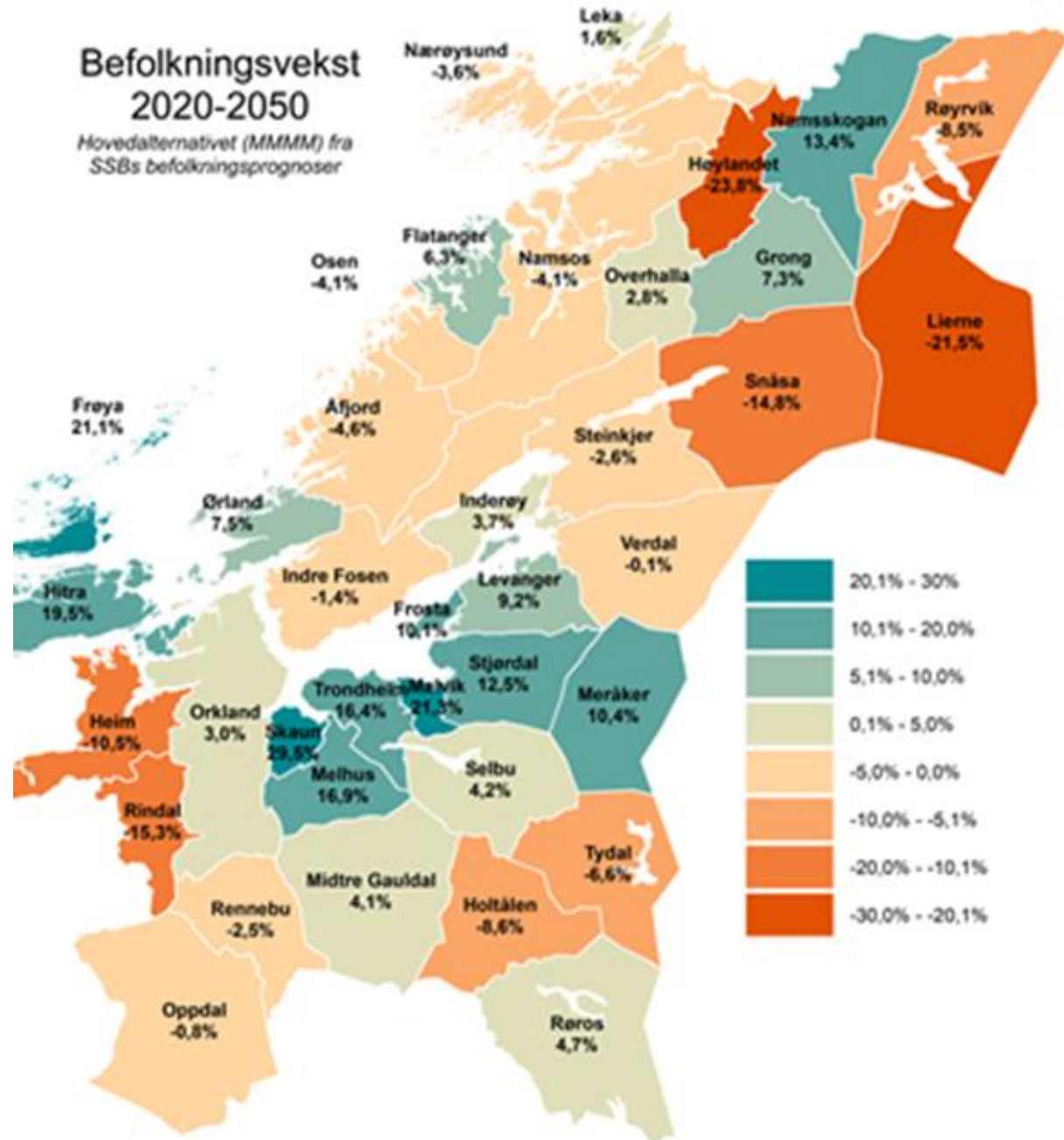

Avdeling for utdanning

Strukturelle utfordringer:

- Trondheim: elevtallet øker
- Ellers i fylket: elevtallet går ned
- Flere velger yrkesfag
- Flere voksne elever
- Lærlingtilskudd bare for 16-19-åringer

Ujevn elevtallsutvikling

Elevtallene fra 2023 → store økonomiske utfordringer

Tre mulige strategier:

- Omprioritering
- Reduksjon av tilbud og/eller skoler.
- En kombinasjon av de to

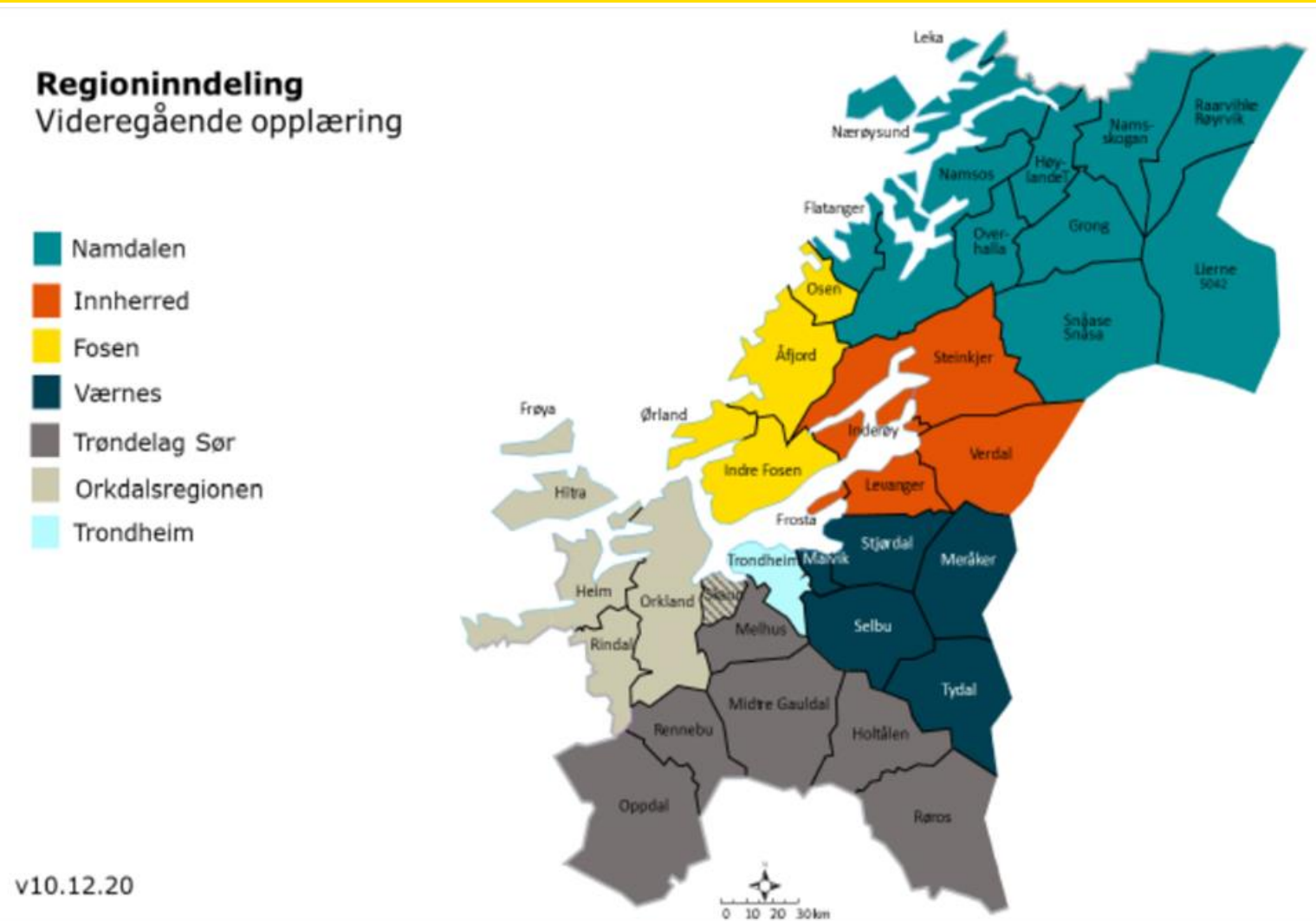
Fylkesrådmannen skal:

- lage mål
- evaluere ressurstildelingsmodellen
- vurdere endringer

Regional tilbudsplanlegging

- Tilbudsplanlegging i regioner → en forutsigbar og relevant tilbudsstruktur
- Godt samarbeid mellom skolene og arbeidslivet

Gjennomføring og inkludering

- Flere skal fullføre og bestå
- IKO-modellen

Formidlingsarbeidet:

- Helhetlig oppfølgingstjeneste
- Minoritetsspråklige med svake språkferdigheter
- Læringer/ lærekandidater med særskilte behov

Nasjonale endringer og kompetanseutvikling

Nasjonalt:

- Fagfornyelsen 2020-2022.
- Fullføringsreformen

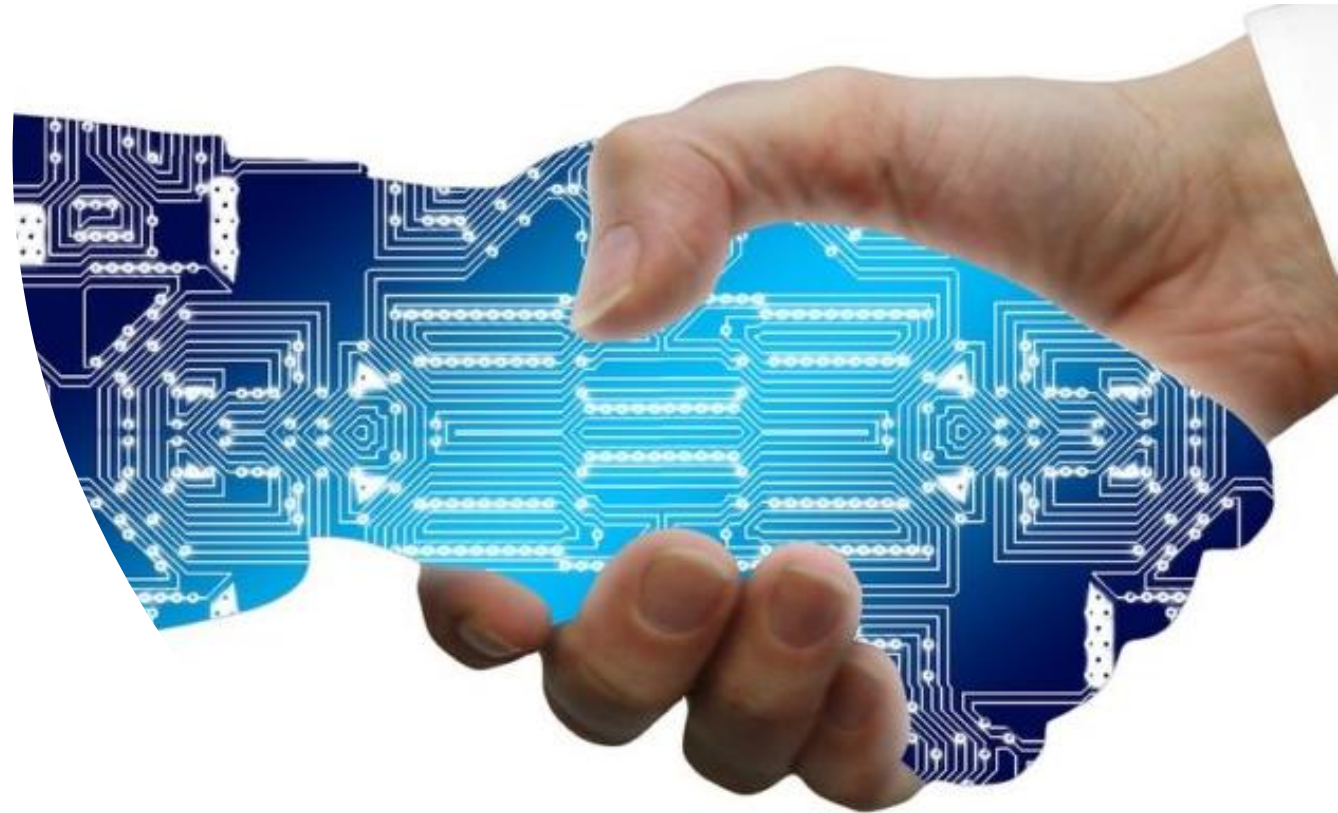
Kompetanseutvikling:

- Digitale pedagoger.
- Etter- og videreutdanning digitalt

Digitalisering

- Digitale skjemaer
- Chatbot
- Visma InSchool
- Ny løsning for inntak og saksbehandling for voksenopplæring
- Digitale løsninger innen karriereveiledning

Regional kompetansepolitikk

- Tilbud og etterspørsel/ kompetanse og arbeidskraft
- Samarbeid mellom mange aktører og sektorer
- Kompetanseområdet opp 5 millioner kroner

Karriereveiledning og integrering

- Rolle: lovpålagte integreringsoppgaver
- Situasjon: ikke samsvar mellom overførte ressurser og lovens arbeidsomfang

Skolebruksplan og investeringer

Kommer:

- Prinsipper for arealomfang og arealbruk for vgs-byggeprosjektene
- Fagfornyelsen + Cissi Klein videregående skole → justeringer i tilbudsstrukturen → → behov for bygningsmessige tilpasninger

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjälte

Avdeling for samferdsel, IKT samt jus og anskaffelser

Samferdsel: hovedutfordring 1

Utfordringer og muligheter etter korona

Utfordringer:

- Hjemmekontor/frykt for trengsel → 8–18 % trafikknedgang
- Behov for å justere tilbudet → trengsel.
- Behov for at frykten raskt går over.
- Tilbudene er låst i langtidskontrakter

Muligheter:

- Reduserte reisebehov – en ønsket utvikling
- I 2020 nådde vi nullvekstmålet
- Videre positiv utvikling etter korona?

Samferdsel, hovedutfordring 2: Høye ambisjoner og krevende økonomi

- Klimaskiftet til sjøs = potensial og investeringsbehov
- Regionbussanbudet = endringer uten investeringsmidler
- Innherredsbyen = ny fylkeskommunal rolle
- Godstrafikken = store behov, mangler ansvarlige og ressurser

Samferdsel, hovedutfordring 3:

Store anbud gir høy risiko og liten fleksibilitet

- Bybussanbudet (10 milliarder/10 år)
- Regionbussanbudet (5 milliarder/8 år)
- Sammenslått (over 20 milliarder) – lurt/ikke lurt?

Samferdsel, hovedutfordring 4:

Å utnytte mulighetene med ressursene vi har?

- Optimalt regionbussanbud
- Internett til alle, over alt og alltid
- Realisere Innherredsbyen
- Helhetlig godsløsning for Trøndelag
- Hvordan få til reisekutt etter korona

Hovedutfordring for Jus og anskaffelser samt IKT

Hvordan skaffe og beholde
viktig/attraktiv kompetanse?

- Jurister/advokater
- IKT-personell

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjälte

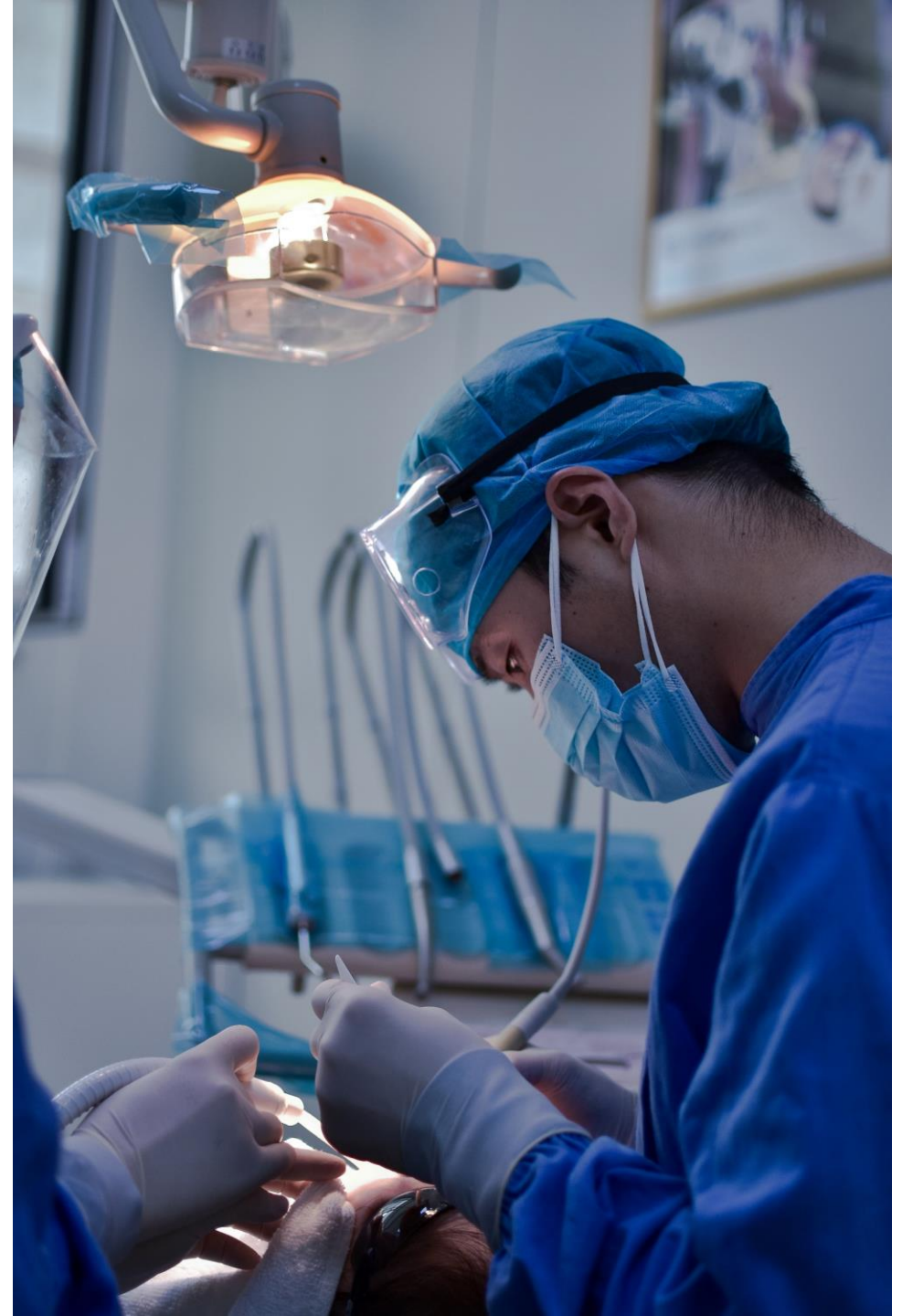

Tannhelse

Utfordringer tannhelse

- Pandemi → økte driftsutgifter (smittevernutstyr/behandlingstid)
- I deler av fylket: Tannleger som slutter
- Nødvendig å styrke kapasiteten til tannbehandling i narkose
- Politikerne bør vurdere ny klinikk i Trondheim
- Skifte røntgenskannere/innføring av ny teknologi
- Malvik tannklinikk trenger nye lokaler

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjälte

Kultur og folkehelse

Utfordringsdokument 2022-2025

Overordnet

- **Koronapandemien** – Konsekvensene for hele kulturfeltet, behov for tiltak på lengre sikt
- Folkehelse – psykiske plager og lidelser (HUNT)
- Sørsamisk – gjøre språk og kultur mer synlig – behov for en mer samlet «strategi» med utg.pkt i avtalen med Sametinget?
- *Balansekunst – Kulturstrategi for Trøndelag 2019-2022*
 - Revideres eller videreføres i nåværende form etter 2022?
 - Handlingsplan(er)?

Mulige innfallsvinkler....

- **Kunnskapsgrunnlag og kompetanse**
 - Utarbeide og vedlikeholde et kunnskapsgrunnlag for kulturfeltet
 - Initiere forskning og kunnskapsutvikling på området
 - Utrede konsekvensene og ringvirkningene av koronapandemien
 - Må avsette økonomiske ressurser til dette arbeidet
- **Deltagelse, opplevelse og medvirkning**
 - Bærekraftmålene - «leave no-one behind»
 - Barn og unge – forsterket innsats i årene som kommer?
 - Handlingsplan (*Balansekunst*) som retter seg direkte mot barn og unge, der hele bredden av kulturbegrepet tas i bruk?
 - Svarer på folkehelseutfordringene
 - Samisk språk og kultur - en selvfølgelig del av dette

Mulige innfallsvinkler forts.

- **Profesjonell kultur (...etter korona)**
 - Kulturens betydning som næring og levevei
 - Frafall og svekket rekruttering
 - Fylkeskommunens rolle?
 - Kunnskapsgrunnlag, økonomiske virkemidler, egne ressurser, nettverk osv.
 - Helhetlig vurdering av tiltak
 - Kan sees i sammenheng med en forsterket innsats for barn og unge (handlingsplan)

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjälte

Avdeling for veg

